

SORRETTU KANSA

Marko Lind

JOHDANTO

He vaelsivat tietämättä määränpäättään eikä heillä ollut kotimaata. Heidän esi-isiensä nimet olivat jo aikoja sitten hukkuneet unohdettujen kalmistoon ja kuitenkin heidän perimänsä ajoi heitä kohti jotakin tuntematonta. Jotkut väittävät heidän tulleen Intiasta, mutta muinoin heidän uskottiin tulleen Egyptistä. Tämä kansan jäsenet olivat levottomia sielultaan etsiessään kaihoisesti seuraavaa majapaikkaa jatkaakseen taas etsimistään kunnes heidänkin muistonsa soisi vain tuhansissa lauluissa ja lukemattomissa kertomuksissa joita leirinuotioilla usein kerrottiin.

Leirinuotion loimussa taivas kuuli unohdettujen tuskan yötuulen pyyhkiessä kärsivien kyyneleet, sillä he olivat vihattu kansa! Syytä tähän ei tuntunut tietävän kukaan, eivätkä menneisyyden lukemattomat jumalatkan, joita tuo kansa menneisydessä riippuen ympärillä olevasta kulttuurista palveli, osanneet antaa siihen vastausta, mutta niin vain oli aina ollut ja luultavasti tulisi aina olemaan. Missään maassa, mihin he vaelsivat, he eivät saaneet oikeutta osakseen ja vain joskus jokin hallitsija saattoi hetken osoittaa heille laupeuttaan ryhtyen kuitenkin hetkistä myöhemmin mielivaltaisen armottomiin tekoihin heitä kohtaan. Tuo kansa oli oppinut olemaan luottamatta kehenkään eikä kukaan luottanut tuohon kiertelevään, varastelemaan roskajoukkoon, kuten heitä halveksivasti nimitettiin. Kuilu syveni syvenemistään eikä vainoille ollut loppua. Ympärillä oleva maailma hallitsijoineen tahtoi erottua heistä ja he ympärillä olevasta maailmasta. Siksi usein heidän leirinuotioiltaan kaihoiset sävelet tavoittivat satunnaisen ohikulkijan ja niin syvä oli tuon kansan suru, ettei tuota kohtaamista voinut unohtaa kukaan, joka kerran oli saanut maistaa palan surua tuon sorretun kansan sydämestä.

En tiedä miksi, ehkä Korkein jossakin korkeudessa oli niin aivoitellut, sain maistaa palan surua tuon vihatun kansan sielusta. Minä, joka en edes tahdo nimeäni mainittavan ja joka en ole arvollinen saamaan tästä kirjastani, joka raastaa sieluni kuin poltinrauta, mitään kunniaa, sain tehtäväkseni tätä aikaa ja jälkipolvia varten kertoa teille karvaalta maistuvan totuuden kansasta, jota on nimitetty maassamme joskus tattareiksi ja mustiksi tataareiksi, mutta jotka nyt paremmin mustalaisina tunnetaan. Harhaanjohtavasti väitetään, että totuus tekee vapaaksi, mutta asia ei suinkaan ole niin. Totuus mustalaisten kokemista vääryyksistä kärventää sieluni ja taakkani on suurempi kuin jaksan kantaa. Tästä tiedän, että minusta on tullut mustalainen sielultani, sillä surua ei voi maistaa kukaan tulematta siitä kylläiseksi. Sieluni tuskaa lisää myös se, että kun minusta tuli mustalainen sielultani hylkäsi minun oma heimoni minut, sillä niin syvä viha heillä on mustalaisia kohtaan. Vain muutama omasta heimostani ymmärsi, mutta hekin häpeillen katsovat minua, niin kuin olisin heille vain saastainen vaate. Tein kuitenkin valintani, sillä olin saanut maistaa surua tuon sorretun kansan sydämestä!

Kirottu olkoon se päivä jolloin tulin tietoisiksi tuon jalon kansan kurjista elämänvaiheista ja kuitenkin jokainen hetki heidän kanssaan on antanut enemmän, kuin mikään maallinen aarre voisi ikinä antaa. Tämä vaatimaton kirjani, johon kuitenkin annan koko sieluni ja sydämeni, avatkoon sokean silmät näkemään, kuurojen korvat kuulemaan sekä ymmärtämättömät ymmärtämään kuinka julma maa huutaa verivelkaansa, ei vaan menneisyydessä tapahtuneen sorron, vaan myös näinä päivinä jatkuneen vihatun kansan saaman epäoikeudenmukaisuuden tähden. Yksikään veripisara ei ole vuotanut maahan turhaan ja kaikki kyyneleet on talletettuina tämän kirjan sivuille, sillä vihatun kansan huokaukset ovat kohonneet taivaan korkeuksiin ja nyt on tullut aika aamunkajon paljastaa kaikki ne hirvittävyudet, joita vihan vallassa olevat hallitsijat sekä heidän alaisuudessaan olevat tavalliset ihmiset pimeyden turvin ovat tälle kansalle tehneet kautta historian aina näihin päiviin asti.

Tämä kirja kertoo uljaassa Isänmaassamme tapahtuneista hirmuteoista mustalaisia kohtaan menneisyydestä aina näihin päiviin asti. Noihin hirmutekoihin ovat syyllistyneet ja syyllistyvät yhä kansan lisäksi poliisivirkamiehet sekä tuomarit aina ylempiin virkamiehiin asti. Viha romaneja kohtaan on arkipäivää lukemattomissa tämän päivän virastoissa sekä kouluissa saavuttaen joskus käsittämättömän julmat ilmenemismuodot. Vaikka maamme on vaurastunut ja sen pitäisi olla muuttunut paremmaksi, sorretaan mustalaisia tänä päivänä lähes samoin kuin ennenkin. Jos kertoisin kaikki ne hirvittävyudet, joita tumma heimo on joutunut kautta historian lehdillä maassamme kokemaan, ei siihen riittäisi mikään paperi ja jokaisesta kynästä loppuisi muste ennen kuin kirjani olisi valmis.

Mustalaiset osallistuivat sotaan isänmaamme puolesta ja moni heistä uhraisi henkensä taistellessaan suurta venäjää vastaan. He olivat mukana hankkimassa maallemme itsenäisyyttä eikä kuitenkaan heitä vielä tänäkään päivänä arvosteta, vaan riisto ja sorto jatkuvat tuota jaloa kansaa kohtaan.

Mustalaiset on ainoa kansa, jota on sorrettu ja sorretaan vielä tänäkin päivänä kaikkialla maailmassa, mutta maailma pitää heitä kuin häpeätahroina viitsimättä edes kertoa heidän kurjasta kohtalostaan. Juutalaiset, Amerikan tumma väestö tai mikään muu kansa maailmassa ei ole saanut juoda vihan maljasta niin paljon, kuin ikuisesti kotimaataan etsivä tumma heimo. Saavuttuaan Suomeen heitä pidettiin varkaina ja kiertelevänä roskajoukkona, jolle ei annettu mitään oikeuksia. Heitä kohtaan ei tunnettu inhimillisyyttä, oli sitten kysymyksessä lapsi tai vanhus. Kuitenkin, mitä enemmän heitä vihattiin, sitä enemmän he tahtoivat vaalia perinteitään ollen ylpeitä juuristaan.

Suomen romanikansan kulttuuri on muodostunut valtaväestön painostuksesta, sillä ellei tuo kansa olisi ylläpitänyt kulttuuriinsa vahvoja siteitä, olisivat menneisyyden vainot jo aikoja sitten tuhonneet maamme jokaisen tummaan heimoon kuuluvan jäsenen. Mustalaisten oma kieli kertoo kulttuurin vahvuudesta vainojen alla. Mitä enemmän ihmiset heitä vihasivat, sitä enemmän he oppivat vetämään yhtä köyttä tiukkojen tilanteiden edessä. Koska heille ei annettu työpaikkoja eikä heitä kohtaan osoitettu muuta kuin halveksuntaa, joutuivat he usein kaupankäynnillä, varastamalla sekä povaamalla hankkimaan elantonsa itselleen ja lapsilleen. Ympäristön kieltäessä heiltä oikeudet elämiseen, he joutuivat ylläpitämään omaa lakiaan sekä monesti lainvastaisella toiminnalla hankkimaan jokapäiväisen leipänsä. Koska laki ei suojellut mustalaista, eikä tuolle kansalle annettu mitään arvoa, heille ei yksinkertaisesti jätetty muuta mahdollisuutta.

Olen oppinut rohkeutta tuolta sorretulta kansalta, enkä siksi tahdo kantaa pelkuruuden viittaa harteillani näiden uljaiden ihmisten rinnalla. Uhraan itseni kokonaan kertoakseni totuuden tämän kansan kurjista vaiheista, joista niin moni mielellään tahtoisi vaieta. Yksikään ennen minua ei ole tätä totuutta kertonut eikä kukaan jälkeeni tule näin tekemään, sillä totuuden puolustajia on harvassa ja vielä vähemmän niitä, jotka ovat valmiita uhraamaan itsensä sen puolesta.

Tämä kirja on kunnianosoitus maailman uljaimmalle ja samalla sorretuimmalle kansalle. Kansalle, jonka maailma tahtoisi unohtaa, mutta joka kulttuurilleen uskollisena jatkaa vaeltamistaan sorrettuna aina siihen päivään asti, kunnes elämä maapalloltamme tuhoutuu. Se mikä on ollut ennen, tulee myös jatkumaan ja siksi tämä kansa tulee olemaan ikuisesti sorrettu. Niin suuri viha on ihmisillä tätä kansaa kohtaan!

LUKU 1

Vanhat kuluneet kädet, ranteissa kultarenkaita ja sormissa isoja kultasormuksia, pyörittivät kristallipalloa minun katsoessa sitä ihmeissäni. Uteliaisuus tai ehkä kohtalo oli johdattanut minut tuon vanhan mustalaisnaisen ulkoapäin vaatimattomaan teltaan enkä nuoren ikäni tähden voinut vastustaa kiusausta nähdä tulevaisuutta. Ei minua siihen kukaan pakottanut ja kuitenkin sisälläni paloi tuli saada tietää asioita, joita inhimilliset silmäni eivät mitenkään muuten saattaneet nähdä. Mutta vaikka kuinka katselin kristallipalloa, josta toivoin näkeväni tulevaisuuden, olin kuin sokea näkemättä vilaustakaan jostakin minua korkeammasta voimasta saatikka mistään sellaisesta, jota järkeni ei olisi voinut käsittää.

Olin maksanut tuolle piippua polttavalle vanhukselle viimeiset roponi eikä kulkurin taskuissani ollut muuta kuin tyhjyyttä. Telttaan mennessäni nuori sydämeni oli toivoa täynnä, mutta sieltä palatessani oli myös sydämeni tyhjentynyt taskujeni lisäksi kaikista toiveista, joita odotin kuulevani tuon vanhan mustalaisnaisen suusta. Vanha nainen oli vain vaiti, kunnes kyllästyttyään katsomaan kokemattomia kasvojani käski minun poistua teltasta. Jokin outo voima kuitenkin pysäytti minut laahustaessani teltan luota hälisevän markkinaväen sekaan saaden minut palaamaan takaisin. Tunsin itseni typeräksi, huijatuksi ja sitä kai olinkin, mutta en kuitenkaan saanut levottomalle sielulleni rauhaa. Jokin vaivasi minua, sieluni oli kuin tulella, enkä siis voinut muuta kuin astua sisään tutkivien silmien alle, jotka kristallipallon takaa katsoivat minua ivallisesti.

Naisella oli päässä punaisen kirjava huivi, korvissaan roikkui isot kultaiset painavat renkaat, joiden painon saatoinkin arvella venyneistä korvalehdistä ja kuluneet uurteiset kasvot kertoivat karusta elämästä. Pitkät harmaat hiukset roikkuivat valtoimenaan huivin alta minun vajotessa epätoivoisesti tummien silmien salaperäiseen maailmaan joista odotin löytäväni jotakin inhimillisyyttä tai lämpöä, mutta sen sijaan kohtasin jäätävän kylmän katseen enkä tuntenut oloani minkään arvoiseksi. Kohtalon vaaka punnitsi nuoren sieluni tuon vanhan mustalaisnaisen edessä vähäiseksi ja ymmärsin itse kuoleman katsovan sekä punnitsevan sieluni hintaa noiden tummien silmien kautta.

Nuori sydämeni hakkasi levottomasti rinnassani ja vasta nyt jälkeinpäin ymmärrän, että kohtaloni oli sinetöity, sillä milloinkaan en tulisi poistumaan tuosta teltasta samanlaisena kuin olin sinne mennyt. Nyt kun olen tullut vanhaksi ja hiukseni harmaantuneet, ymmärrän ostaneeni tuona kesäisenä iltapäivänä itselleni sellaiset kahleet, mitä mikään mahti maailmassa ei voisi ikinä katkaista. Ehkä ikuisuudessa oli päätetty minun kurja kohtaloni, mutta miksi sen piti tapahtua tuon vanhan ennustusta harjoittavan mustalaisnaisen kautta, sitä en tiedä vielä tänäkään päivänä vaikka päivieni mitta on lähes täysi. Kaikkea ei voi ymmärtää, sillä ihmistä ohjaa kohtalo eikä järki. Tämän tulini tietämään tuon ennustajanaisen teltassa tuona kohtalon kurjana päivänä jolloin nuori sydämeni repäistiin rinnastani enkä vieläkään ole saanut sitä takaisin, vaikka kuolema jo kolkuttaa ovellani ja vanhuuden taakka painaa väsyneitä hartioitani.

Tahdoin tietää miksi sieluni oli kuin tulella ja sydämeni levoton rinnassani. >> Ennusta minulle mustalainen ja kerro mikä sieluani vaivaa, enhän turhaan ole sinulle maksanut viimeisiä ropojani. Tahdon saada rahoilleni vastinetta joten kerro siis mitä näet kristallipallostasi.>> Tuon vanhan naisen ivallinen katse muuttui harkitsevaiseksi hänen viekkaasti kysyessään. >> mitä annat minulle siitä tiedosta muukalainen? >> Olin jo antanut hänelle kaikki vähäiset rahani saamatta mitään vastalahjaksi eikä minulla ollut enää mitään, millä olisin voinut sydämeni tuskaa lieventää saadakseni tietää syyn levottomuuteeni ja siksi suutuspäissäni vaadin häneltä rahojani takaisin. >> Anna se, mitä on jäljellä ja kerron sinulle kaiken, jopa enemmän kuin tahdotkaan tietää. Anna se mikä roikkuu kaulassasi, sillä jos et sitä anna, en voi ennustaa sinulle. Se joka janoaa tietoa, on valmis siitä maksamaan, enkä suinkaan tahdo olla röyhkeä tai ahne, mutta niin vain on aina ollut ja tulee aina olemaan. >> Tämän sanottuaan vanhus täytti piippunsa sytyttäen sen, katsoi viekkaasti tummilla silmillään jääden odottamaan vastaustani huoneen täytyessä kitkerällä tupakanhajulla.

Ainoa mikä kaulassani roikkui oli kuolleen setäni antama kultainen rippiristi, jonka olin ripustanut nahkahihnaan eikä sillä siksi ollut paljonkaan rahallista arvoa, mutta minulle se merkitsi sitäkin enemmän. Siitä päivästä asti, jolloin olin sen kaulaani ripustanut, oli se suojellut minua pahoilta hengiltä, tai ainakin niin uskoin, sillä olinhan varsin vähäinen vuosiltani eikä viisauteni mitta ollut täyttynyt. >> Ei, sitä et tule ikinä saamaan, sillä jos sen sinulle antaisin, kuka minua suojelisi kulkutaudeilta, onnettomuuksilta ja pahoilta hengiltä. Tiedäthän itsekkin, että me kaikki tarvitsemme Jumalan varjelusta ja jos antaisin tämän ainoan suojelijani joka kaulassani roikkuu sinulle, olisin kuin kirottu ja sitä en tahdo! Kerro kuitenkin kristallipallostasi mikä sieluani raastaa ja miksi sydämeni on levoton.>>

Sanani hävisivät kuin tyhjiyteen eikä ennustaja tuntunut välittävän muusta kuin kultaisesta rististäni. Minut oli opetettu vihaamaan ja halveksimaan mustalaisia, sillä vanhempieni mukaan he olivat vain kerjäläisiä, varkaita, ennustajia ja myivät huonokuntoisia hevosia hölmöille ostajille. Tehtyään pahojaan riittävästi yhdessä kylässä siirtyi tuo rosvoava joukko seuraavaan pitäjään jatkamaan elämäntyönsä, joka synnytti vihaa ja katkeruutta tätä kulkurijoukkoa kohtaan. Koska olin vielä nuori ja ymmärtämätön, olin vanhempieni varoituksista huolimatta menettänyt ennustajalle kaikki rahani saamatta mitään vastinetta. Levottomuus rinnassani kuitenkin vain kasvoi eikä tahtonut mitään enemmän kuin tietää syyn sydämeni tuskaan. En voinut myöntää itselleni tulleet huijatuksi ja koska olin jo menettänyt kaikki rahani tein päätöksen ottaen kaulastani minua suojelleen ristin ojentaen sen pöydän takana istuvalle vanhukselle. Olin kuin alaston tuon ennustajan edessä, eikä mikään mahti maailmassa enää voisi suojella minua, sillä niin paljon uskoin tuon ristin voimaan. Tiedon jano ja levottomuus rinnassani oli tehnyt minut hulluksi, sillä muuta selitystä en tähän päivään mennessä ole tuolle tapahtumalle löytänyt, mutta en usko, että olisin voinut toimia toisinkaan, sillä eihän ihminen voi kohtalolleen mitään.

Tuona hetkenä ymmärsin myös sen, etten suinkaan ollut ainoa uhri, sillä vanhuksen lukemattomat korut kertoivat monen ennen minua jättäneen omaisuutensa tiedonjanossaan sormuksien sekä kultarenkaiden muodossa tuolle vanhukselle. Katsellessani vanhuksen lukemattomia koruja tulin myös vakuuttuneeksi hänen taidoistaan huijata ihmisiä heidän tiedon janonsa tähden, mutta tämä kaikki tuntui nyt toisarvoiselta, sillä levottomuuteni sielussani kasvoi ja sydämeni oli kuin tulessa tahtoessani tietää syyn sisäiseen palooni.

Yllätyksekseni vanha mustalaisnainen muuttui vakavaksi, ivallinen katse oli kadonnut hänen alkaessa matalalla äänellään kertomaan minulle asioita, joita en hurjimmissa unelmissanikaan olisi voinut kuvitella ikinä kuulevani ja tunsin itseni suureksi seikkailijaksi jota odotti lukemattomat mantereet. En enää voinut vihata tai halveksia tuota mustalaista, joka tuntui tietävän kaiken elämästäni ja mitä enemmän häntä kuuntelin, sitä vakuuttuneemmaksi tulin siitä, ettei hän ollut mikään huijari. Olin kuin lumottu hänen edessään imien jokaisen sanan ahnaasti nuoreen levottomaan sieluuni jonka tuo vanhus lausui. Lopuksi hänen kylmiin tummiin silmiinsä syttyi pilkahdus inhimillisyydestä ja hän katsoi minua säälivin katsein sanoen jotakin sellaista, mitä en ole tähän päivään mennessä unohtanut ja joka vieläkin soi sielussani kahlittuna minut totuuteen, jonka piti tehdä minut vapaaksi, mutta joka kuitenkin sitoi minut ikuisesti.>> Minun kohtaloni on sinun kohtalosi ja veresi joka nyt virtaa suonissasi on kerran sekoittuva minun kansani vereen. Tässä on rahasi ja tässä riipuksesi, en tahdo niitä! Mene nopeasti pois äläkä koskaan enää palaa luokseni.>>

Olin kuin noiduttu ja nuori sydämeni kaipasi kuulla lisää, mutta samassa teltan ulkopuolelta alkoi kuulua hälisevän väkijoukon ääntä. Teltan ovi repäistiin auki ja hälisevän väkijoukon seasta kuulin jonkun huutavan ilkeitä sanoja tuota vanhaa mustalaisnaista kohtaan. Telttaan astui joukko humalaisia miehiä, isoja juopuneita maalaisäntiä käsissään seipäät ja hetkistä myöhemmin oli vaatimaton teltta revitty maan tasalle, mutta vanhaa ennustajaa, joka juuri oli sammuttanut tiedon janoni tehden kuitenkin minusta ikuisesti kahlitun, en nähnyt missään. Koko markkina-alue oli kuin sekaisin vihan juovuttavasta maljasta minun ihmetellessäni mitä seuraavaksi tapahtuisi.

Kohta huomasin väkijoukon raahaavan pientä likaista mustalaistyttöä tukasta tämän itkiessä hysteerisesti yrittäen päästä irti häntä pidelleistä säälimättömistä juopuneista miehistä. Tytöllä ei ollut edes kenkiä ja muutoinkin hänen olemuksensa toi mieleeni nälkiintyneen huutolaislapsen. >>Täällä on vielä yksi,>> huusi eräs lierihattuun, saapashousuihin ja nahkaliiveihin hyvin puettu, luultavasti joku kylän arvossapidetty henkilö työntäen edessään köysillä sidottua mustalaismiestä, jonka otsasta veri vuosi valtoimenaan. Väkijoukon keskeltä ryntäsi köyhän torpparin näköinen hurjistunut keski-ikäinen mies ja löi seipäällä sidottua miestä syyttäen häntä hevosvarkaaksi eikä kukaan antanut tuolle kurjalle mahdollisuutta puolustautua, vaan kohta koko väkijoukko karkasi hänen päällensä. Hetkistä myöhemmin maassa makasi verille kuoliaaksi hakattu rääsytyn mustalainen, jonka ruumis oli niin pahoin runneltu, ettei nuori sydämeni kestänyt katsoa tapahtunutta vaan pahoinvointini tähden oksensin, sillä en ollut nähnyt vastaavaa koskaan aikaisemmin.

Pelosta vavisten ja hysteerisesti itkien seurasi pieni mustalaistyttö raakaa murhaa, enkä voinut olla säälimättä tuota rääsytystä lasta. Paikalla oli myös poliisi, joka ylpeästi osoitti olevansa tyytyväinen tapahtumaan, sillä en nähnyt ripaustakaan inhimillisyyttä tai sääliä tuon virkavallan edustajan kasvoilta. Oli kuin Jumalakin olisi taivaassa peittänyt silmänsä katsomatta hetkeen, jossa väkijoukon katse kohdistui pelosta vapisevaan sekä viattomaan mustalaistyttöön, joka hetkistä myöhemmin joutui kokemaan saman hirvittävän kohtalon kuin tapettu mustalaismies. Olin elämäni ensimmäistä kertaa markkinoilla, koskaan aikaisemmin eivät nuoret silmäni olleet nähneet vastaavaa ja kuitenkin jossakin sydämessäni tiesin nähneeni vääryyttä, jota vastaan taistelisin omistaen sille koko elämäni. Vieläkin näen painajaisia tuosta hetkestä ja syytän itseäni, sillä jos olisin ollut silloin oikea mies, olisi minun tullut antaa henkeni tuon viattoman lapsen puolesta ja vaatia oikeutta surmatulle miehelle, mutta olin vain vaiti ja katselin sivusta. Olin juonut ensimmäisen annoksen kärsivien maljasta ymmärtämättä laisinkaan, että minua varten oli varattuna valtamerellinen sorrettujen kyyneleitä eikä maa milloinkaan lakkaisi huutamasta verivelkaansa sorretun kansan puolesta, joita mustalaisiksi kutsutaan.

Säälimättömästi, vailla mitään inhimillisyyttä hyvin pukeutuneet ja arvossapidetyt miehet kantoivat kahden ihmisen jäännökset pois markkinapaikalta eikä kukaan tuntunut välittävän mitään. Silloin ymmärsin, että kulkukoirakin sai paremman kohtelun kuin yksikään mustalainen eikä maailmassa ollut sijaa tälle kansalle joita kierteleviksi varkaiksi halveksivasti nimitettiin. Kulkukoirallekin heitettiin jonkin ohikulkevan kädestä murusia, mutta ripaustakaan inhimillisyyttä ei tuntenut kukaan näitä kiertolaisia kohtaan. Vaikka minut oli kotona opetettu halveksimaan tuota roskajoukkoa, jota mustalaisiksi kutsuttiin, tunsin sydämessäni sillä hetkellä valtavaa vihaa omaa heimoani kohtaan ja häveten juuriani poistun markkinapaikalta etsien majataloa, johon voisin asettua hetkeksi jatkaakseni matkaani mahdollisimman kauas, sillä sydämeni oli levoton ja kaipasin seikkailuja.

Vanhaa mustalaisnaista en enää ikinä nähnyt, ehkä hän koki saman kohtalon kuin kaksi mustalaista vihastuneen väkijoukon käsissä, tai ehkä hän onnistui pakenemaan paikalta. Koska kotini oli köyhä, eikä vanhemmillani ollut varaa elättää minua, oli minunkin osani kulkurin osa. Jossakin sydämessäni tunsin yhteenkuuluvuutta tuohon kansaan jota vihattiin enemmän kuin yhtäkään kulkukoiraa ja sydämeni alkoi täytyä vihalla sekä katkeruudella kaikkea näkemääni sortoa kohtaan, joka maailmassa vallitsee. Eniten häpesin omaa heimoani ja halveksin itseäni kun en ollut puuttunut tapahtumien kulkuun. Kiroten kaikkea näkemääni repäisin kaulastani setäni antaman kultaisen ristin viskaten sen mahdollisimman kauas jonnekin, sillä jos Jumala olisi olemassa, miksi näin silmissäni vain pienen ryysyläistytön hakatut veriset kasvot ja kuulin korvissani hänen hysterisen itkunsa? Tuona hetkenä myös ymmärsin, että ihmistä hallitsee viha eikä suinkaan rakkaus enkä voinut nuorella sydämelläni käsittää kuinka Jumala saattoi sulkea silmänsä kaikelta vääryydeltä, mikä maailmassa vallitsee. Löysin vaatimattoman majatalon johon asetuin. Vähäisillä rahoillani maksoin yöpaikan ja vaikka kuinka yritin unohtaa tapahtuneen, valvoin aamuyöhön asti kunnes nukahdin nälkäisenä nähden painajaisia päivän tapahtumista.

Monet lumet tulivat ja sulivat, kesät seurasivat toisiaan syksyn saapuessa aina yhtä armottomasti sekä yllättäen. Minusta, nuoresta pojasta kasvoi nuori mies samaan aikaan kun kallis isänmaamme vaurastui vaurastumistaan. Levottomat askeleeni matkasivat Suomen maata ristiin rastiin enkä löytänyt sielulleni rauhaa, vaikka kuinka sitä etsin. Levottomat unet seurasivat minua öisin ja päivisin olin kuin tulella, sillä niin paljon janosin seikkailuja. Haaveenani oli hypätä johonkin laivaan ja matkustaa kauas pois, mutta kuitenkin jokin pidätteli minua.

En ollut vielä*kään* vuosiltani vanha, alle parikymmentä, ja kuitenkin nuoresta iästäni huolimatta olin kokenut paljon. Kuljin kaupungista toiseen, tienasin sen mitä tarvitsin satunnaisilla töillä ja jatkoin taas matkaani. Kasvoissani olevat arvet kertoivat lukemattomista tappeluista, joihin olin joutunut ja kuin ihmeen kaupalla niistä selvinnyt hengissä. En rakastanut ketään eikä kukaan rakastanut minua, sillä nuoren ikäni tähden join enemmän kuin tienasin enkä kiivaan luonteeni tähden selvinnyt useinkaan joutumatta tappeluihin. Olin menettänyt uskoni kaikkeen hyvään ja nuoresta iästäni huolimatta toivoin usein kuolemaa vieraakseni, sillä mitä elämällä olisi minulle enää annettavaa. Elämän juovuttava malja ei minua enää humalluttanut eivätkä kauniit naiset saaneet sydäntäni sykkimään.

Kohtasin paljon mustalaisia matkallani ja nähdessäni heitä muistin aina ennustajan sekä kauhunhetket, jotka olivat jääneet nuoreen sieluuni lähtemättömästi markkinoilla. En ollut siis ainoa, joka levottomasti kuljeksi paikasta toiseen ja ehkä siksi koin sydämessäni yhteenkuuluvuuden tunnetta tuon tumman heimon kanssa. Monesti sain yöpaikan heidän leirinuotioiltaan ja joka kerta koin itseni tervetulleeksi heidän joukkoonsa. Nuotion hiipuessä iltaisin tummien kaihoisat sävelet täyttivät yötaivaan minun nukahtaessani pois humalaani, sillä elämäni tyhjyyden yritin poistaa viinalla ja mitä enemmän sitä join, sitä onnettomammaksi tulin.

Sain usein täyttää nälkäisen vatsani herätessäni tuon sorretun kansan keskuudessa eikä minulla totisesti ole heistä mitään pahaa sanottavaa. Sitä vastoin oma heimoni, joka häikäilemättömästi vainosi mustalaisia, on mielestäni halveksittava, sillä omin silmin olen nähnyt niin julmia tekoja oman heimoni taholta, että en vielä*kään* ole pystynyt, vaikka hiukseni ovat harmaantuneet ja vuosieni mitta on lähes täysi, ymmärtämään heidän vihansa perimmäistä syytä. Näin monesti kuinka valkoiset heimoni jäsenet pahoinpitelivät hakaten kepeillä hentoja mustalaisnaisia hyökättyään keskellä yötä heidän leiriinsä ja vielä kauheampiakin tekoja he tekivät näille naisille joista en tahdo tämän kirjan sivuilla edes mainita. Raakuuksilta eivät säästyneet edes viattomat lapset, sillä niin valtava oli heidän vihansa mustalaisia kohtaan. Olin monesti todistamassa häikäilemättömiä tapahtumia virkavallan säälimättömästi innostaen hurjistunutta väkijoukkoa heidän kylmäverisesti tappaessa mustalaisvanhuksia ja tumman heimon miehiä he lahtasivat kuin saastaisia elukoita tuntematta pienintäkään omantunnontuskaa saatikka inhimillisyyttä. Minuun he eivät kuitenkaan kajonneet, vaikka olin kyllä kuullut tapahtumista, etteivät he säästäneet ketään mustalaisten ystävää ja siksi sain osakseni halveksuntaa, mutta muutoin he antoivat minun olla rauhassa.

Olin ystäväystynyt erään lämminsydämisen mustalaismiehen kanssa, jota kutsuttiin *puukko-Jukaksi* ja tuo nimi tuli siitä, että hän oli jossakin Etelä- Suomen markkinoilla puukolla tappanut kolme valkolaismiestä puolustaessaan heimoansa ja tuon teon takia oli mustalaisleiri onnistunut pakenemaan kenenkään saamatta pienintäkään vammaa. Tuosta sankariteosta usein puhuttiin mustalaisten leirinuotioilla. Jukka oli arvossapidetty mies, vaikka iältään oli minua vain hieman vanhempi, ja kaikki tuntuivat kunnioittavan häntä eikä asiaa haitannut mitenkään se, että hän oli etsintäkuulutettu kaikissa Suomen kaupungeissa. Nuorena sydämessäni minäkin ihailin häntä, sillä se muistutti minua menneisyyden häpeästäni ja olisin tahtonut olla kuin hän.

Eräänä syksyisenä iltana menin taas juovuksissa heidän leirinuotiolleen, kuten minulla monesti oli tapana. Vaikka mustalaisten sanottiin olevan vaarallisia rosvoja, joiden läsnäolosta tuli välittömästi ilmoittaa nimismiehelle, en minä osannut pelätä heitä. Se johtui varmaankin siitä, etten ikinä eksynyt heidän nuotioilleen selvin päin vaan aina oli humala täyttänyt levottoman sieluni. Ympärilleni kokoontui uteliaita lapsia rääsysisissä vaatteissaan enkä välttynyt povaajiltakaan, joita tuntui tuossa leirissä olevan useita. Kyselin puukko- Jukkaa, mutta joku sanoi hänen lähteneen kauppareissulle eikä tiennyt milloin palaisi. Jostakin teltasta kuului kaihoisia mustalaislauluja, mutta olin niin juovuksissa, että nukahdin leirinuotion ääreen välittämättä mistään mitä ympärilläni tapahtui. Tunsin, kuinka joku toi huovan päälleni vaipuessani uneen.

Heräsin koirien haukuntaan ja sekasortoon leirissä. Näin humalaisia miehiä, jotka seipäät käsissään jahtasivat pakoon juoksevia mustalaisia. Vanhukset ja lapset kuitenkin oli kerätty yhteen ryhmään ja ihmiset heidän ympärillään huusivat solvauksiaan säälimättömästi välillä lyöden heitä kepeillään. Sydämessäni syttyi valtava viha aavistaessani mikä oli tuon hurjistuneen joukon tarkoitus eikä nuori sydämeni tuntenut nyt yhtään pelkoa ja ehkä se johtui siitä, että olin vieläkin humalassa. Vedin puukon vyöltäni, juoksin lasten ja vanhusten turvaksi huutaen >> Mitä he ovat teille tehneet? Antakaa heidän olla!>> Joku väkijoukosta luuli minua kai mustalaiseksi, sillä heti sain maistaa seivästä sen osuessa selkääni. Vihani leimahti liekkeihinsä, käännysin ympäri ja sivalsin puukollani minua lyönyt miestä kasvoihin. Löin seuraavaksi monta kertaa rintaan enkä tuntenut sisimmässäni sääliä, vaan oikeutettua vihaa. Veri punasi maan minun kääntyessä hurjistunutta väkijoukkoa kohden ja koska olin väkevä voimiltani sekä iso kooltani lähtivät nuo toiset karkuun. Kiivas luontoni oli vasta syttynyt ja siksi juoksin heidän perässään tavoittaen vielä yhden, jota löin puukolla selkään enkä vihassani ymmärtänyt lopettaa lyömistä ennen kuin joku tuli, kosketti olkapäästäni ja sanoi.>> Lopeta jo, riennä joutuin. Nyt on kiirehdittävä nopeasti pois!>>

Lasten itku ja vanhusten valitus täytti ilman minun rientäessä heidän luoksensa. Kaikki tavarat, mitä leiriin oli jäänyt hurjistuneen joukon jäljiltä, koottiin nopeasti ja koska vihamielinen väkijoukko oli mellakoinnillaan ajanut hevoset pakosalle, lähdimme koko leiri kantamukset selässämme vaeltamaan pimeässä metsässä jonnekin mahdollisimman kauas. Vasta matkatessani leirin kanssa pimeässä metsässä aloin ymmärtämään tekoni hirvittävyys humalan haihtuessa sielustani sekä sen, mitä siitä seuraisi. Nyt olisin ikuisesti rikollinen eikä minulla olisi missään turvapaikkaa. En kuitenkaan katunut tekoani, vaan olin ylpeä itsestäni ja tuntui, kuin kaikki menneisyyden häpeä olisi pois pyyhitty elämästäni. Leiri vaelsi aina aamuun asti ja pysähdyimme hetkeksi lepäämään erään suon laidalle, sillä paikka oli sopivasti kätkössä. Joukkoon oli yön aikana liittynyt ne, jotka olivat päässeet pakoon hurjistuneelta väkijoukolta ja silmäilytteni ympärilleni laskin heitä olevan noin viitisenkymmentä. Minun kävi sääliksi heitä, sillä heidän rääsänsä olivat likaiset ja katseet täynnä pelkoa. He olivat laihoja ja pälylivät alati ympärilleen peläten pienintäkin risahdusta, joka metsästä aina silloin tällöin kuului tuulen piiskatessa säälimättömästi männyn oksia runkoa vasten.

Metsästä kuului ääniä ja kohta paikalle ilmestyi väsynyt heimon nuorukainen, joka pelon sekaisin sanoin kertoi kylän vallesmannin hirttäneen puukko- Jukan viiden miehen taposta, kolmesta aikaisemmasta ja kahdesta viimeisestä. Vieläkin kuulemma ruumis roikkui koivussa, johon olivat hänet ripustaneet eikä sitä saanut vallesmannin mukaan kukaan ottaa pois, sillä mustalaisen ruumis ei ollut edes kulkukoiran arvoinen. Se olisi varoitus kierteleville mustalaisille, sillä vallesmannin mukaan kylä ei kaipaisi varastelevaa roskajoukkoa. Tämän kerrottuaan nuorukainen vaipui epätoivoisena polvilleen eikä hetkeen kukaan puhunut mitään, vaan oli aivan hiljaista.

Minä olin selvinnyt kahdesta miehen taposta, kunhan vain en ikinä menisi takaisin tuohon kylään tunnistettavaksi. Kahden miehen tappo jäisi ikuisesti puukko- Jukan harteille ja tämä jotenkin helpotti oloani. Tiesin myös, ettei kukaan tutkisi asiaa enempää, sillä mustalaisen syyksi oli helppo lukea mikä tahansa hirmuteko, enkä minä ollut mustalainen. Minua ei ikinä syytettäisi kahden miehen taposta eikä kukaan uskoisi kiertelevää mustalaisjoukkoa joka istui hiljaa ympärilläni, vaikka he päättäisivätkin kertoa totuuden.

Mieleeni hiipi salakavalasti ajatus poistua joukon keskuudesta, matkustaa satamaan ja hypätä laivaan palaamatta koskaan takaisin tämän maan kamaralle. Olin haaveillut siitä ennenkin, mutta nyt ajatus tuntui houkuttelevammalle kuin koskaan aikaisemmin. Kuulin, kuinka jotkut mustalaisista puhuivat keskenään omaa kieltään minun siitä ymmärtämättä mitään. Kohta viereeni kaatuneelle puunrungolle tuli istumaan mies joka hetken oli vaiti kunnes sanoi.>> Jää meidän luoksemme muukalainen. Näemme kaikki, että sinä olet hyvä mies etkä nuoresta iästäsi huolimatta pelkää mitään.>> Tämän jälkeen hän tarjosi minulle tupakkaa ja koko leiri jäi odottamaan vastaustani.

Kaikki katsoivat minuun tummilla silmillään ja tunsin kuinka he kunnioittivat minua koska olin pelastanut vanhukset sekä lapset edellisenä iltana tappaen kaksi miestä puukollani. Vasta jälkepäin ymmärsin, että olin tullut heidän silmissään väkeväksi sankariksi, josta tulevaisuuden sukupolvet kertoisivat iltanuotioillaan ja tekemästani urotyöstä tehtäisiin vielä monta laulua, mutta silloin en sitä nuoren ikäni tähden vielä käsittänyt. Lupauduin kulkemaan hetken heidän kanssaan ja miettiväni asiaa, sillä tarkoitukseni ei suinkaan ollut tulla heidän kaltaisikseen vaan jatkaa seikkailuja, sillä sydämeni sykki levottomasti rinnassani. Kohta joku nuori poika toi eteeni vähäiset eväät, jotka nälkäisenä ahmin, käydessäni sen jälkeen suomättäälle pitkäkseni, sillä olin väsynyt.

Aurinko porotti täydeltä taivaalta ja lämmitti syksyistä ilmaa minun herätessäni ja huomattessani, että päivä oli jo pitkälle kulunut. Joku oli laittanut vaatimattoman teltan pystyyn ja kahvin tuoksu leijui sieraimiini. Nyt minua palveltiin kuin herraa ja juotuani kahvia minulle annettiin tupakkapussi sekä piippu. Sytyttäessäni piipun vanhempi, ehkä noin viisikymmentävuotias arvossa pidetty mies heimonsa keskuudessa, tämän olin laittanut jo aikaisemmin merkille, katseli minua hymyillen ruskeilla silmillään lierihattunsa alta sanoen: >>Sano Feijaksi vaan ja jos sinulta jotain puuttuu, pyydät vain minulta. Mutta nyt meidän pitäisi jatkaa matkaa, sillä pitää ehtiä ensiviikoksi markkinoille Savoan, mutta sitä ennen käymme yhdessä talossa, jossa ovat aina ottaneet meikäiläiset ilolla vastaan. Se on parin päivämatkan päässä täältä ja jos talon isäntä ei ole muuttunut, saamme matkaamme hyvät hevoset eikä ruokaakaan tule puuttumaan.>>

Nopeasti vaatimaton ja repaleinen teltta purettiin ja jatkoimme matkaamme läpi suurten soiden ylittäen toisinaan jyrkkiä kallioita. Matkanteko kaikkine kantamuksineen oli raskasta ja usein levähdimme hetkiseksi. Noina päivinä en kuullut kenenkään laulavan saatikka soittavan ja tunnelma oli kuin hautajaisissa. Vasta jälkepäin sain tietää, että matkaseurueessamme oli hirtetyn vainajan leski ja tämän kaksi poikaa. Silloin en sitä vielä tiennyt ja siksi pidin outona mustalaisten hiljaisuutta, sillä olinhan kuullut heidän laulujansa niin useasti leirinuotioilla.

Matkatessamme levoton nuori sydämeni ei voinut tietää, että jokainen askel vei minua lähemmäs kärsimyksiä ja jokaisella hengenvedolla imin itseeni yhä enemmän vihaa kaikkea sitä pahuutta kohtaan joka maailmassa vallitsi. Vaikka olin saanut köyhässä kodissani kristillisen kasvatuksen, kapina sydämessäni Jumalaa kohtaan voimistui enkä mitenkään voinut ymmärtää epäoikeudenmukaisuutta josta taivas ei tuntunut välittävän mitään. Tietämättäni olin kahlinnut itseni sorrettiun kansaan näkymättömin kahlein ja vanhan mustalaisnaisen ennustus siitä, että sama kohtalo odottaisi myös minua, toteutui matkatessani tumman heimon kanssa pimenevässä illassa.